

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**Міжнародна науково-практична онлайн-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВА, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ В УМОВАХ ВІЙНИ»
13-14 квітня 2023 року**

Біла Церква
2023

УДК 340

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Ковальчук І.В., канд. юрид. наук.

Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Відповідальна за випуск – Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Актуальні проблеми права, психології та педагогіки в умовах війни: матеріали міжнародної науково-практичної онлайн-конференції. 13-14 квітня 2023 р. Білоцерківський НАУ. 207 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

©БНАУ

Сокиринська О.А. Правовий аналіз відповідальності за створення канцтраційних таборів у збройних конфліктах.....	68
Слободянюк В.С., Сокиринська О.А. Цивільні об'єкти, що знаходяться під захистом міжнародного гуманітарного права.....	71
Prisac A.V. General competence is a premise for the existence of the administrative form and the mixed form of civil rights defense.....	75

Секція 3 Актуальні питання цивільного, господарського, екологічного, земельного, аграрного права, трудового права та права соціального забезпечення в умовах воєнного стану

Пахомова А.О. Основні тенденції міжнародного захисту цивільних прав.....	78
Іванова М.А., Ярошевська Т.В. Теоретико-правове регулювання сурогатного материнства з іноземним елементом.....	81
Інгульська Д.А., Лаговська Н.В. Особливості правового регулювання договорів купівлі-продажу нерухомого майна в умовах воєнного стану.....	85
Аргат Я.П. Питання банкрутства фізичної особи в умовах воєнного стану.....	87
Настіна О.І. Правові питання примусової евакуації дітей в умовах правового режиму воєнного стану.....	89
Обіюх Н.М. Сучасні правові аспекти рекреаційного природокористування.....	91
Мельник В.О. Охорона та збереження природних ресурсів у сільській місцевості.....	94
Кофанова О.В., Кофанов О.Є., Фесенко П.О. Проблеми гармонізації законодавства України з країнами Європейського союзу в сфері альтернативних моторних палив.....	96
Єфремова І.І., Ломакіна І.Ю. Психологічні та правові аспекти мобінгу.....	100
Черевань А.А., Андрійв В.В. Щодо організації трудових відносин: виклики сьогодення та шляхи їх подолання.....	104
Малишко І.В. Соціальний захист військовослужбовців та членів їх сімей в умовах війни.....	107

Секція 4 Актуальні питання педагогіки в умовах воєнного часу

Цвид-Гром О.П. Електронний документообіг у ЗВО: переваги та перспективи.....	110
Тимчук І.М., Погоріла С.Г. Формування наукового мислення студентів-юристів на заняттях з української мови за професійним спрямуванням.....	111
Пацян А.С., Литвин В.А. Організація самостійної роботи учнів на уроках хімії в умовах воєнного часу.....	115
Ордіна Л.Л. Самостійна робота студентів як засіб формування академічних компетенцій.....	119
Лебедєва І.Л. Діджиталізація як шлях забезпечення інтеграційних процесів в освіті.....	121
Двореченцева А.С., Галієва О.М. Зміст та суть поняття «критичне мислення».....	125
Береговенко Н.С. Перекладацькі трансформації, що використовуються для перекладу параметричних прикметників (на матеріалі фільмів каналу bbc “the blue planet” та “life”).....	127
Тарасюк А.О. Communicative effectiveness of native suggestive texts.....	131
Жуков В.П., Сун Цзянь Формування організаційно-педагогічних навичок майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах воєнного стану.....	133
Хахула Л.П., Хахула Б.В. Модель компетентнісного зростання викладача ЗВО за діяльнісного функціонування у складних соціальних умовах.....	137
Ігнатенко В.Д. Асинхронне навчання як можливість реалізовувати освітній процес в умовах воєнного стану.....	140

під владою якої вони перебувають, повинна враховувати їх інтереси й, зокрема, не повинна вчиняти будь які дії, що ускладнять їх репатріацію або повернення на місце їх постійного проживання»[4].

Існування концентраційних таборів у сучасній світовій історії, безперечно, ганебне явище. Покарання для винних у їх створенні повинно бути таким суворим, щоб назавжди викреслити з підручників та нормативних актів це поняття. Хоча згадка про них та про ті діяння, що в них були скоєні, повинна залишатись у пам'яті поколінь. Думаю, що після закінчення конфлікту в Україні в нас буде можливість попрацювати з численними свідченнями звірств, тортур, катувань цивільного населення України й це стане ще одним прикладом для прийняття рішення трибуналом чи судом.

Список використаних джерел:

1. Британська енциклопедія. Том 28 (11-е вид.) Cambridge University Press. Chisholm, Hugh, ed. (1911) стор.567.
2. Суботін В.А. Генерал Китченер в англо-бурської війни // Нова і новітня історія. - 2000. - № 3. С. 18 Електронний ресурс.- режим доступу: <https://retrokniga.com/obshhestvennye-i-gumanitarnye-nauki/history/parfenov-i-d-kolonialnaya-ehkspansiya-velikobritanii-v-poslednejj-treti-xix-veka-%28dvizhushhie-sily-formy-i-metody>
3. Югославські війни. Електронний ресурс.- режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Югославські_війни
4. Женевська Конвенція про захист цивільного населення під час війни. Женева, 12 серпня 1949 р. *Четверта Женевська Конвенція (1949)*.-Електронний ресурс.- режим доступу: <https://www.icrc.org/rus/resources/documents/misc/geneva-convention-4.htm>

УДК 340.2

ЦИВІЛЬНІ ОБ'ЄКТИ, ЩО ЗНАХОДЯТЬСЯ ПІД ЗАХИСТОМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА

Слободянюк В.С.,

студентка 2 курсу

соціально-гуманітарного факультету

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Науковий керівник - Сокиринська О.А.,

кандидат юридичних наук, доцент,

завідувач кафедри публічно-правових дисциплін

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Під час збройних конфліктів міжнародного характеру важливу роль в регулюванні відносин між воюючими сторонами та захисті цивільного населення відіграють ряд міжнародних договорів, які собою складають таку галузь права як міжнародне гуманітарне право.

На даний час в Україні, як однієї із сторін конфлікту, актуальним постає питання про дотримання норм, закріплених в Конвенціях. Однією із найболючіших проблем постає захист цивільного населення та поранених військових від ворожого нападу. Сам напад може здійснюватися не тільки прямо, а й опосередковано, через об'єкти, що впливають на їх виживання.

Для захисту та забезпечення виживання населення міжнародне гуманітарне право визначає, що напади суворо обмежуються військовими об'єктами. В міжнародних договорах чітко визначено об'єкти, напад на які заборонено.

Перелік даних об'єктів наявні в наказі Міністерства оборони України «Про затвердження Інструкції про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України» [1]. До об'єктів, напад на які заборонено відносяться: 1) медичні формування, 2) санітарно транспортні засоби, 3) госпітальні зони та місцевості, 4) санітарні та безпечні зони і місцевості, 5) цивільні об'єкти, 6) культурні цінності, 7) установки і споруди, що містять небезпечні сили, 8) об'єкти, необхідні для виживання цивільного населення, 9) об'єкти цивільної оборони, 10) місцевості, що не охороняються, 11) демілітаризовані зони, 12) нейтралізовані зони, 13) природне середовище.

Для полегшення розпізнавання військових об'єктів та тих, що знаходяться під заборорою, було введено відмітні емблеми. Їх статус набув універсального характеру після прийняття III Додаткового протоколу до Женевських конвенцій 1949 року, що стосується прийняття додаткової відмітної емблеми від 8 грудня 2005 року [2]. На підставі даного договору Кабінет міністрів видав постанову «Про затвердження Порядку маркування в особливий період будівель та споруд, транспортних засобів, які підпадають під дію норм міжнародного гуманітарного права, відповідними розпізнавальними знаками (емблемами)» від 21 жовтня 2022 року.

Важливими відмітними знаками є Червоний Хрест, Червоний Півмісяць або Червоних Лева й Сонце на білому тлі. Дотримання їх коректного використання забезпечується Главою VII I Женевською конвенцією про долю поранених і хворих у діючих арміях від 12 серпня 1949 року [3].

Дані емблеми використовують медичні формування та санітарно-транспортні засоби. Це військові або цивільні установи та формування, створені з метою розшуку, підбирання, транспортування або лікування пораненим або хворим особам, а також для профілактики захворювань. Діяльність і правовий статус даних об'єктів забезпечується I Женевською конвенцією [3].

З урахуванням вимог Женевської конвенції Верховна Рада України прийняла закон «Про символіку Червоного Хреста і Червоного Півмісяця в Україні». в якому зазначено порядок використання та захисту даної символіки на території України.

Наступною емблемою позначають об'єкти цивільної оборони. Згідно статті 66 I Додатковим протокол до Женевських конвенцій 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів міжнародного характеру від 08 червня 1977 року [4] міжнародним відмітним знаком є рівнобічний голубий трикутник на оранжевому тлі. Ним позначають організацій цивільної оборони, будівель і матеріальної частини, а також цивільних сховища.

Основною діяльністю цивільної оборони є виконання гуманітарних завдань передбачених міжнародним актом для захисту цивільного населення та забезпечити його виживання, а також допомогти в усуненні наслідків воєнних дій. Правовий статус та діяльність цивільної оборони в Україні регламентує Кодекс Цивільної оборони України .

Важливим об'єктом захисту є культурні цінності. Їх охорона забезпечується I Додатковим протокол до Женевських конвенцій 1949 року від 8 червня 1977 року [4] (стаття 53) та Гаазькою конвенцією про захист культурних цінностей на випадок збройного конфлікту від 14 травня 1954 року. Відмітною емблемою є щит, що складається з квадратів синього і трикутників білого кольорів.

На підставі ратифікованих міжнародних договорів Україна було прийняла низку нормативно-правових актів, які б захищали культурні цінності. Але практичне застосування має низку недоліків.

Установки та споруди, що містять небезпечні сили позначають групою яскраво оранжевих кругів, що розміщені на одній осі. I Додатковий протокол до Женевської конвенція 1949 року від 8 червня 1977 року [4] (стаття 56) визначає, що такими об'єктами є греблі, дамби й атомні електростанції.

В українському законодавстві не має окремих нормативно-правових актів, щодо захисту та усунення небезпеки у разі нападу на установки та споруди, що містять небезпечні сили під час бойових дій.

Цивільні об'єкти; об'єкти, що необхідні для виживання цивільного населення та природні середовища не мають спеціальних відмітних знаків. Їх правовий статус визначається I Додатковим протоколом до Женевських конвенцій 1949 року від 8 червня 1977 року [4] (статті 52, 54, 55).

Стаття 52 визначає, що цивільними об'єктами є всі ті, що не є воєнними. Українське законодавство не має чіткого переліку даних об'єктів та не передбачає ніякий їх захист, окрім заборони нападу на них.

До об'єктів, що необхідні для виживання цивільного населення відносять запаси продуктів харчування, сільськогосподарські райони, споруди для забезпечення питною водою та інші. Знищення, напад, виводити або доводити до непридатності

дані об'єкти, кваліфікується як заборонений метод ведення війни, оскільки це може викликати голод серед цивільного населення.

Національне законодавство не має нормативно-правового акту щодо захисту від нападу або знищення життєво необхідних для цивільного населення об'єктів.

Міжнародним гуманітарним правом визначено, що під час проведення воєнних дій заборонено використання методів або засобів ведення війни, що мають на меті завдати або, як можна очікувати, завдадуть серйозної та довгочасної шкоди природному середовищу.

В українському законодавстві не передбачено нормативно-правові акти щодо усунення шкоди, нанесеної під час збройного конфлікту, природному середовищу.

Госпітальні, санітарні та безпечні зони та місцевості, необоронаювальні місцевості, демілітаризовані та нейтралізовані зони виникають шляхом укладання угод між сторонами конфлікту.

Діяльність та правовий статус госпітальних зони та місцевості регламентується I Женевською конвенцією 1949 року [3].

Санітарні та безпечні зони і місцевості, а також нейтралізовані зони керуються в своїй діяльності IV Женевською конвенцією про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року [6].

Згідно главі V II Додатковим протоколом до Женевських конвенцій 1949 року 8 червня 1977 року [4], необоронювальні місцевості та демілітаризовані зони перебувають під особливою охороною.

Оскільки створюються вони на підставі угод або договорі між сторонами конфлікту або за втручанням нейтральної держави, також за згодою воюючих держав, то в українському законодавстві немає відповідних законів.

Таким чином, в національному законодавстві наявні суттєві прогалини, щодо дій під час збройного конфлікту, захисту населення та подальшого усунення нанесеної шкоди. У зв'язку із воєнними діями на території України, в подальшому можуть з'являтися відповідні нормативно-правові акти, які б усунули недоліки в українському законодавстві.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Інструкції про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України: наказ Міністерства оборони України від 23 березня 2017 року № 164. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0704-17#Text>. (дата звернення: 21.02.2023)

2. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується прийняття додаткової відмітної емблеми (Протокол III) від 8 грудня 2005 року. № 995_g74, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1674-17#Text> (дата звернення: 28.02.2023)

3. I Женевською конвенцією про долю поранених і хворих у діючих арміях від 12 серпня 1949 року. № 995_151, URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_151?find=1&text=#Text (дата звернення: 21.02.2023)

4. I Додатковим протокол до Женевських конвенцій 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів міжнародного характеру від 08 червня 1977 року. № 995_199, URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text (дата звернення: 28.02.2023)

5. Ярошук І. В. Захист культурних цінностей в період збройного конфлікту / І. В. Ярошук // Міжнародне право в період турбулентності міжнародних відносин : збірник матеріалів Всеукр. наук. студент. інтернет-конференції (м. Одеса, 19 листоп. 2021 р.) / за ред. М. Р. Аракеяна ; уклад.: О. В. Бігняк, Б. В. Бабін, О. О. Сурілова та ін. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. – С. 177-180.

6. IV Женевською конвенцією про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року. № 995_154 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text (дата звернення: 28.02.2023)

7. Роянова І. Демілітаризовані та нейтралізовані території в міжнародному гуманітарному праві. Юридичний вісник. 2020. №4 С. 201-209

УДК 347.95 (478)

GENERAL COMPETENCE IS A PREMISE FOR THE EXISTENCE OF THE ADMINISTRATIVE FORM AND THE MIXED FORM OF CIVIL RIGHTS DEFENSE

Prisac A.V.,

doctor in law, associate professor at the Department of Private Law,

Faculty of Law

University of European Studies of Moldova

Moldova

For there to be an activity regulated by law, it is obvious that there must be a legal norm to regulate this activity. Similarly, for a civil procedural report to exist, it is necessary to have a legal procedural rule. This legal norm is also one of the prerequisites for the appearance of a civil procedural report.

By the form of defense of civil rights, we must understand a legal activity of the competent bodies in the defense of rights, which boils down to establishing the factual circumstances of the civil case, applying the appropriate legal rules, establishing the defense method and issuing the decision [5, p. 10]. In the absence of powers of the judicial bodies stipulated by a regulation of general jurisdiction, there can be no activity for the defense of subjective civil rights. In this vein, it is worth noting the opinion of the author LEȘ Ioan, who mentions: „[...] for another state authority to have the competence to resolve a civil case, an express provision of the law is necessary to confer it attributions. The situations in which certain disputes can be resolved by state bodies other than the courts are very diverse and they concern disputes of an extremely different nature [1, p. 162].”

In the specialized literature [4, p. 43], it was mentioned that "some classifications of the types of general jurisdiction are developed to form an overview of the forms of defense